

BISERICA și ȘCÓLA.

Fóia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCÓLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Nr. 6797.

Cerculariu,

cătră toate oficiile protopresviterali și parochiali din
eparchia Aradului.

De și prin normative consistoriali, s'a regulat, — între altele, — și dreptul de folosire al scaunelor din bisericile noastre prin poporeni, și macarcă divergențele obvenite și în asemenea cause, s'au judecat și regulat totdeauna *numai* prin forurile noastre bisericesci: totuși, fiind-că în timpul mai nou unii poporeni, nemulțămîți cu judecata forurilor bisericesci, tot în asemenea cause au purtat proces și la judecătoriile civile contra adversarilor lor: spre orientarea p. t. officii protopresviterali și parochiali în asemenea casuri obvenitóre, le aducem acestea la cunoștință cu acel adaus, că judecătoriile civile mai înalte, totdeauna au respins asemenea cause, ca apărținetóre competenței forurilor bisericesci, și *nu* celor civile; ér apoi spre și mai bună orientare, aducem și un cas concret, ivit mai în urmă, al unui poporean din Cenadul-magiar, în care atât tabla reg. din Segedin sub 5 Decemvrie 1894 Nr. 10129, cât și Curia reg. din Budapesta sub 16 Iulie a. c. Nr. 1014, a enunțiat prin sentință, că în asemenea casuri, ce privesc scaunele și alte lucruri din biserică, *numai forurile bisericesci au drept a decide.*

Arad, în 14 Noemvrie 1895.

Ioan Meșianu, m. p.
Episcopul Aradului.

Epistolele parochului bătrân.

II.

Iubite nepóte!

Nu ți-am scris de mult, póte că ai cređat că am și murit, te vei mira deci că după o îndelun-

gată tăcere étă că te trezesci cu o epistolă dela mine. Pricina pentru carea nu ți-am scris n'a fost altă decât, că nu sciam despre-ce se-ți scriu. Voiam să ȓic că dintre cele multe necazuri și abateri ce sunt a se îndrepta în viața noastră preoțescă și bisericească — nu sciam despre care? și cum? să-ți scriu; și încă așa ca nimenea din noi să nu se sémță vătémat séu măcar atins prin epistolele mele și apoi mai ales a cum a când glasul celor mai bătráni nu este în modă a se lua în sé má — n'aș vrea să mă stric cu alții acum la bătránețe, și și în urma urmelor nemica n'aș folosi, căci dacă lumea e așa, eu unul și alți bătráni ca mine nu o vom poté schimba.

Póte că dta Iubite nepóte! n'ai băgat de sé má schimbarea acésta din lume, dar noi cei bătráni o simțim și ne și cătrănim pentru ea. Mai de-mult preoții cei mai tineri cinsteau mult pre cei mai bătráni, astăzi suntem luați în taină de cei tineri, ba nici nu stau de-a-vorba cu noi, la protopopi ba chiar și la vlădici se aruncă unii ca se-li dăscăléscă, érá de-a noi dela preoții bătráni așteptă să ne ținem de gura și dacă vorbesc cu noi și anume — pentru că știu că sunt mai învățați decât noi cei cari nu pricepem stichiile lumei acesteia, cari am rămas napoi cu condacele și cu troparele cu tot și nu șcim altă de cât să ámbłăm cu molitvelnicul de subsuóră pe la feștani și masluri până la al doilea și al treilea sat pentru o libră-doué, până-când ddlor acésta nu o fac pentru-că — ȓic ddlor — acésta nu se potrivește cu „spiritul timpului, cu secolul al nouespredecilea.“ În asemenea chip — ddlor nu ámbłă cu carul după bir, pentru-că e rușine acésta; noi bătránii însă ne ținem de datinele din bătráni după-

cum am apucat. În astă privință eu dau drept părintelui popa Acsentie din T. carele când l'a agrăit păr. Terenție că de ce se dejosese a-și trămite carul prin sat după bir? — i-responduse: „pentru aceea păr. Terenție — pentru-că am car și și boi am la car.“ „Dar — ăise mai departe, — trecă vorba mea de glumă; adevărata pricină pentru carea eu trămit crâznicul cu sluga și cu carul meu după bir — este, că eu nu vreu se stric nemica din cele din bătrâni; țin la tôte datinele bătrânești, și anume pentru-că am băgat de sémă, că unii preoți cari s'au lăpădat de datinele cele vechi, ei însiși au scăpătat din vază la popor; apoi nici prescuri nici prinose nu le aduce ca până aci, ba ce e și mai rău, — în unele locuri ca aceste, poporul a început a se reci de cătră biserică chiar, trecând la unire, la nazareni, prin ce apoi se sparge buna înțelegere într'un sat, ca să nu ăic — într'un ținut întreg.“

Păr. Acsentie nici nu e bătrân tocmai ca mine, dar e frumos dela dēnsul și eu fōrte m'am mângăiat de respunsul acesta nimerit dat unuia frate mai tēner al dēnsului. Mulți pot mult învăța din acest respuns; și eu ăic și cu mine cred că mulți preoți bătrâni am dori ca preoții tineri se nu strice datinele bătrâne — bune-rele precum sunt, pentru-că poporul ține la ele și apoi vremea de astădi nu e potrivită pentru strămutări séu cum se ăice — pentru reforme în vieța creștinescă, ba din potrivă — până la alte vremuri — se nisuiam a susține cu puterea datinele din bătrâni.

Apoi nici nu prea pricep eu pre mulți dintre preoții mai tineri, că de unde și îndrăznesc dēnsii a ne lua în taină pre noi cei bătrâni — cu datinele nōstre pentru molitvelnic, bir ș. a. — Anume m'am dus odata la biserică din satul vecin P. ca se vėd cum slujesce păr. Terenție, carele s'a cam îndatinat a ne băga de vină când pentru una, când pentru alta. Ce însă am vėdut acolo — fiă ăis între noi doi Iubite nepōte! — mie nu mi-a plăcut: slujbă fără simțire la preot, fără simțire la popor, un dăscălaș cânta pe glasul gurii tôte din octoiech, nimica din mineiu; eu însumi nu sciam ce e hramul bisericeii, că nici dascălul n'a cântat tropariul hramului, nici păr. Terențiu nu l'a pomenit în otpust, mai târziu am înțeles că e stul Georgiu; învățatoriul n'a cetit căzania dar nici păr. Terențiu n'a ăis predicățiă; poporul la anaforă nu a sărutat mâna preotului și s'a îndepărtat — cam nemângăiat. — Vr'o-căți-va au rămas la rădicarea unui pems, și eu am dat ajutoriu păr. Terenție până-ce dēnsul a potrivit s-tele taine,

am sėvėrșit rădicarea pemsului. Nu sciu pentru-ce? pentru-ce nu? — destul că căți au fost de față, toți au venit de mi-au sărutat mâna și doriau se vorbescă cu mine; ba unul dintre ei se și hotări să mă poftescă la sântirea cășii sale celei nōuē, unde păr. Terenție era poftit din ăiua premergătore. — Am mers deci la sântirea cășii și creștinul nostru tare s'a bucurat vedēnd că mă sui pe scaun și fac cruce pe grinzėua cea din mijloc; toți cu toți din casă őră 'mi-sărutară mâna pentru-că li-am făcut această plăcere și mângăiere. Am socotit în mine: aci „pocăitul“ n'are putere.

După sfințirea cășii, ne puserăm la prânz; păr. Terențiu nu vorbea multe ca de altă-dată, pōte că a fost obosit de slujba ăilei, destul că eu trebuia să port cuvēntul pentru societate; am și vorbit despre vremuri vechi și nōuē, despre economiă, despre legile ceste nōuē, asupra cărora 'ți-voiu scrie și dtale Iubite nepōte! — o epistolă cât de-curēnd, — ba a fost vorbă și despre călėpușă mea, ceea-ce iucă n'a fost spre plăcerea păr. Terenție. Anume un frunțaș dintre cei de față (și ca să nu te îndoiēști în vorbele mele, 'ți-spun Iubite nepōte! — că numele dēnsului e Petruț Păiușan fost primariu com., őră casa a lui Nicolae Cătana) mi-a pus întrebarea, că „pentru-ce preoții de acuma nu pōrtă călėpuș ca și sfinția Ta? noi ómenii când vedem pre preot cu călėpuș pe cap — óre-cumva sēmțim că se stērneșce în noi un fel de cinste cătră dēnsul.“

Ce sē-i fi răspuns ca să nu vatēm pre păr. Terenție? i-am ăis: „a murit maistorul care făcea călėpușe, fiul séu de abia a început acum a lucra și numai puține a făcut până acuma.“ (Între noi fie ăis: altă-dată un fișcălaș de ai nostrii m'a întreat că ce e aceea la mine pe cap? i-am respuns: „un obiect dle! de care să se mire b... ii.)

Păr. Terenție ședea ca pe spini, eu am băgat de sémă că nu e priincios locul pentru el, m'am sculat și abună-óră ca și la început — am încheiat cu rugăciune de mulțămită; ieșirăm și pe drum făcui băgătoriu de sémă pre păr. Terenție, că poporul face judecată asupra nōstră, dar noi caută să ne cumpenim așa, ca judecata să nu ne fiă spre rușine, totodată să nu uităm că cu poporul trăim nu cu domnii, deci din vieța poporului trebuie să ne facem — cum ăiceți dvōstră — studiu, ca se intrăm la inima lui povățuindu-l totodată pe calea cea bună și care face această, acela e preot bun, nu carele în tôte cărcă nu-mai după ușorėtate și dobēndă.

Păr. Terențiu m'a înțeles și de atunci nu l'am mai auzit cântind asupra noastră celor bătrâni; ba mai de-a-ună-și mi s'a lăudat, că se lasă de cai și-și cumpără boi, pentru-că — dice — stă bine, când oamenii se uită la boii preotului — fiă măcar și când amblă după bir cu ei — numai să fie.

Prelegeri din psihologie.

(Continuare).

c) *Adaptațiunea atențiunii.*

Pentru ca să putem apercepe reprezentațiunea unui obiect, atențiunea noastră are să fie *amăsurată impresiunii*, pe care o primim. Această condiție se numește: *acomodațiunea sau adaptațiunea atențiunii*. De ex. vom apercepe un sunet, dacă auzul este adaptat acestui sunet, șcl. Când adaptațiunea trebuincioasă lipsește, se produce: *surprinderea*. De ex. ne surprinde privirea unui obiect extraordinar prin mărimea ori culoarea sa, șcl. Adaptațiunea atărnă atât dela *calitatea*, cât și dela *intensitatea* impresiunilor. Diversele iritamente sensoriale cer adaptațiune diferită, de ex. altă adaptațiune reclamă vederea, altă auzul, șcl. Cu cât impresiunea e mai intensivă, cu atât și încordarea atențiunii devine mai mare.

Zicem, că atențiunea este *ageră* sau *pentrantă*, dacă adaptația corespunde pe deplin cu intensitatea impresiunii; ea este *tămpită* sau *obtuza* în cazul contrar. *Claritatea* sau *limpezimea* unei reprezentațiuni depinde în același timp dela agerimea și dela energia apercepțiunii sale. Cu alte cuvinte: Pentru ca o reprezentație să poată intra în punctul de privire al conștiinței, se cere, ca impresiunile să fie destul de tari și totodată și adaptațiunea să fie cât se poate de perfectă. Experiența demonștră, că o adaptațiune completă este posibilă mai ales la impresiunile *de intensitate medie*, de ex. lumina prea intensă, sunetele prea tari ori prea debile sînt nefavorabile adaptațiunii. Când voim să ne aducem aminte de ceva, încă simțim încordarea atențiunii, prin urmare, și aci se validează legea adaptațiunii. Noi putem deci apercepe nu numai impresiunile sensoriale actuale, ci și imaginile reproduse.

d) *Procesele fiziologice, cari însoțesc apercepțiunea.*

Primul impuls, care deșteaptă atențiunea, se produce totdeauna în urma unei excitațiuni externe sau interne. Resultatul acestei excitații va fi o reprezentațiune, care înse nu cade încă în punctul de privire intern. Apercepțiunea reprezentațiunii se mijlocește așa, că excitațiunea se transmite la domeniul inervațiunii voluntare adecă la acea regiune a organului central, dela care emanează și impulsul spre mișcări voluntare; de aci excitația se poate conduce pe două căi, și anume: 1) înderēt la domeniile sensoriale centrale, prin ce intensitatea reprezentațiunii se mărește; 2) cătră domeniul mușchilor voluntari, unde vor apăre acele tensiuni musculare, cari la rîndul lor asemenea

întăresc atențiunea pe baza legii psihologice, că sensațiunile, cari obvin împreună, se spriginesc una pe alta. Tot tensiunile musculare sînt, cari ajută de a se produce și sentimentul atențiunii. Creșterea intensității, care se dă unei reprezentațiuni prin apercepțiune, se poate urca numai până la o anumită valoare minimală.

e) *Apercepțiunea pasivă și activă.*

Distingem: 1) *apercepțiune pasivă*, și 2) *apercepțiune activă*.

Apercepțiune pasivă. La apercipiunea pasivă direcția atențiunii se determină imediat prin înseși reprezentațiunile, ce i-se ofer: dintre acestea se preferă de regulă *una singură*, care prin intensitatea sa, ori prin sentimentele vii, ce o însoțesc, întrece pe toate celelalte, așa încât de apercipiunea altei reprezentațiuni nici vorbă nu mai poate fi.

Apercepțiunea activă. La apercipiunea activă are loc o *rivalitate* între mai multe reprezentațiuni, și noi simțim, că *apercepțiunea alege* pe unele dintre acestea, și că această alegere nu atărnă dela reprezentațiuni, ci dela însași activitatea apercipiunii.

Atențiunea este un act intern al voinței.

Apercepțiunea pasivă se mai numește și: atențiune involuntară, ear cea activă: atențiune voluntară. Observăm înse, că acestea nu sînt două procese esențial diferite, ci la amândouă avem de a face cu o activitate internă a voinței, și numai gradul acestei activități este diferit. Apoi la amândouă felurile de atențiune reprezentațiunile influențează ca și cauze excitante, cari deșteaptă activitatea voinței. Dar la apercipiunea pasivă voința se determină în mod univoc, adecă prin un singur motiv puternic, care nu admite alegere; din contră, la apercipiunea activă lucrarea voinței se manifestă în grad mai mare, fiind-că se face alegere între diferitele reprezentațiuni disponibile, cu alte cuvinte: voința se determină în mod plurivoc.

Exemple: când intră în odaie un om străin, ne atrage atențiunea involuntară prin nouatea lui; când dintre mai multe tablouri, ce le avem înaintea noastră, ne hotărîm de a privi pe unul, deși celelalte încă sînt tot atât de frumoase, lucrează în noi atențiunea voluntară.

Desvoltarea conștiinței.

a) *Influența împreunării reprezentațiunilor.*

Primele începuturi ale conștiinței noastre sînt învălitate în mare obscuritate. Scurt timp după naștere se poate observa, că copilul își aduce aminte de unele impresiuni; prin urmare, la el dejă există aeea împreunare a reprezentațiunilor, pe care trebuie să o considerăm ca semnul caracteristic al conștiinței. Dejă în primele zile ale vieții începe a se manifesta și atențiunea. Ea se deșteaptă cu deosebire prin impresiuni vii, cari provoacă apercipiunea pasivă. După săptămânile prime ale vieții, se manifestă dejă și apercipiunea activă, când copilul preferă anumite impresiuni vizuale, cari nu se disting de alte impresiuni prin nici un fel de însușire bătătoare la ochi. Dar în această fasă a vieții câmpul de privire al conștiinței este încă foarte mărginit, căci de ex. chiar când copilul e de 2—3 luni, el uită foarte ușor persoanele din jurul său, dacă nu le-a văzut timp de mai multe săptămâni. De impresiunile avute înainte de anul al 5-lea ori al 6-lea, în etatea mai tîrzie nu ne putem

aduce aminte de loc. Numai cu încetul se stabilește continuitatea conștiinței, adică conexiunea între impresiunile din prezent și cele din trecut. Condiția principală pentru dezvoltarea continuității conștiinței este formarea de împreunări între reprezentațiuni. Inse acestea nu preste mult încep a-se deosebi în împreunări mai fixe și împreunări mai laxe, și se începe o activitate separatoare, prin care, sub influența impresiunilor schimbăcioase, se disolvă o parte din împreunăriile primitive. În conștiința nedezvoltată a copilului, mai mult ori mai puțin, se contopesc unele cu altele obiectele reprezentate simultan, de ex. copilul confundă în o singură imagină inseparabilă casa cu teritorul, pe care ea stă, luntrea cu riul, călărețul cu calul său, șcl. Mai târziu inse, parte aflând că obiectele se mișcă și se schimbă, și parte separând împreunăriile mai fixe de cele laxe, copilul va începe a deosebi reprezentațiunile isolate, ca elementele constante ale împreunărilor variabile. Acest proces de separare al reprezentațiilor provine dela apercepțiune și este foarte de mare importanță pentru dezvoltarea ulterioară a conștiinței.

b) Conștiința de sine.

Grupa de reprezentațiuni permanentă. În procesul de separare al reprezentațiilor are influență foarte însemnată asupra dezvoltării conștiinței *acea grupă de reprezentațiuni, al căror isvor residă în noi înșine.* Reprezentațiunile vizuale și tactile despre corpul nostru propriu, precum și acelea despre mișcările membrilor noastre, se disting de toate celelalte reprezentațiuni prin *permanența* lor. Schimbările, ce se petrec în corpul nostru, ne vin la cunoștință imediat prin senzațiunile organice; despre mișcările diverse ale corpului, asemenea primim știre directă prin senzațiunile de mișcare; despre forma și poziția membrilor ne facem reprezentațiuni prin mijlocirea sensului vizual și tactil. Toate aceste laolaltă compun un complex de reprezentațiuni, pe cari, mai mult ori mai puțin clare, totdeauna le avem prezente în conștiința noastră, și de aceea le și numim: *grupa de reprezentațiuni permanentă.* Această grupă se mai distinge și prin însușirea, că fie-care din reprezentațiunile sale ne vine la conștiință ca atârnoare dela *voința* noastră; caci reprezentațiunile despre mișcările membrilor noi le putem produce nemijlocit prin impulsul voinței, ear reprezentațiunile vizuale și tactile despre corpul nostru propriu ni-le formăm mijlocit prin mișcarea voluntară a organelor sensoriale. Privind grupa de reprezentațiuni permanentă ca atârnoare de voință, îi dăm numele de: *conștiință de sine.* Așa dar, conștiința ce o avem de noi înșine, la începutul dezvoltării sale se raportează numai la *fenomenele corporale.* Ea cuprinde o grupă de reprezentațiuni formate despre corp, reprezentațiuni cari se disting de altele prin permanența și în parte, prin atârnoarea lor dela voința noastră. În același timp inse aceste reprezentațiuni permanente se însoțesc de vii sentimente organice, cari întăresc efectul lor.

Influența voinței. Asupra dezvoltării conștiinței de sine are influență cu deosebire: voința.

Dar influența voinței devine dominantă numai cu încetul. Când apercepțiunea ne apare ca un act intern al voinței, conștiința de sine începe a-se lărgi și a-se strînge. Se lărgeste, intru cât noi aducem fie-care act de reprezentațiune în raport cu voința; și se strîngează, intru cât conștiința de sine se restringe tot mai mult la activitatea internă a voinței, față de care corpul, cu toate reprezentațiunile, ce aparțin lui, apare ca un obiect extern, diferit de eul nostru propriu zis. Pe acest grad, sub eu înțelegem totalitatea fenomenelor psihice aduse în raport cu apercepțiunea, ear acum conștiința ce o avem despre acest eu, o numim „conștiință de sine.“ Voința influențează mai tare asupra dezvoltării conștiinței de sine și de aceea, căci ales prin mijlocirea mișcării membrilor noastre, ea face să constatăm existența lumii exterioare, ca o forță deosebită de noi. Și apoi, cu cât ne deosebim pe noi mai precis de aceea, ce este afară de noi, cu atât vom avea conștiință mai clară despre eul nostru.

Baza somatică a identității și unității personale. Deși din copilărie până la betrânețe trecem prin multe schimbări, noi totuși ne știm, în ori-care fasă a vieții noastre, tot de aceea, cari am fost mai nainte. Așa dar conștiința, că tot noi suntem aceea persoană, care a trecut prin atâtea schimbări, rămâne constantă și permanentă. Această constantă și permanență se bazează pe faptul, că fenomenele noastre psihice dela început stau în legătură cu *senzațiunile organice,* cari se încep deodată cu viața fizică; ear organele corpului, în cari se petrec diversele procese fiziologice, posed ceva constant și permanent în *structura și modul lor de funcționare.* În fine, condiția esențială pentru *unitatea eului* nostru, este *conexiunea cea intimă,* în care stau toate elementele sistemii nervoase unele cu altele.

Alterațiunile organismului fizic pot cauza deranjări mai durabile ori mai trecătoare în conștiința de sine, de ex. o alterare a senzațiunilor musculare, poate face să se crează omul acuși mai greu, acuși mai ușor, sau cu un volum foarte mare ori foarte mic, șcl.

V.

Impreunăriile reprezentațiilor.

1. Impreunăriile asociative.

a) Generalități.

Caracteristica împreunării asociative.

Diferitele senzațiuni și reprezentațiuni, precum și sentimentele și tendențele, de cari sînt însoțite acelea, nu stau isolate în conștiință, ci se împreună unele cu altele. Dacă două sau mai multe reprezentațiuni *a, b, c...* sînt astfel împreunate între sine, încât una singură din ele, de ex. *a* revenind în conștiință, trage după sine pe celelalte *b, c, d...* șcl., atunci se zice, că aceste reprezentațiuni sînt *asociate* una cu alta. De ex. când copilul își vede acasă cartea din care a cetit în școală, îi vine în minte învățătorul cum citia, cum toți școlarii ascultau, cum învățătorul lăuda și muștra, șcl. Legăturile, în cari senzațiunile sau reprezentațiunile compuse stau unele

cu altele, și pe baza cărora ele *se pot reproduce* în conștiință, se numesc: *împreunări asociative*.

Rolul a percepțiunii. Aceste împreunări se efectuează fără influența a percepțiunii active, ci pe baza ori-cărui alt raport dintre reprezentații. Adevărat, că și asociațiunile reprezentațiilor le putem cunoaște numai prin mijlocirea a percepțiunii, înse ea aci se compoartă pasiv, adică direcția atențiunii se determină în mod univoc prin reprezentațiunile, cari apar simultan sau succesiv în conștiință. Tocmai de aceea, pentru a pute observa fenomenele asociațiunii, pe cât e posibil, trebuie să suprimăm în noi activitatea voinței, și să lăsăm curs liber reprezentațiilor ascendente.

Cele doue forme principale de asociațiune.

Doue sau mai multe reprezentațiuni a, b, c, d, ... se asociază între ele *când se întâlnesc în conștiință*, și anume: 1) *când se produc deodată sau simultan*, de ex. odaia de învățământ, școlarii, băncile, cărțile, șcl; 2) *când urmează imediat una după alta*, așa încât se ating în *succesiune*, de ex. literele alfabetului, șirul sunetelor musicale ale unui cântec, cuvintele unei poesii, șcl. șcl. Prin urmare distingem: 1) *asociațiuni simultane*, și 2) *asociațiuni succesive*.

b) Asociațiunile simultane.

Sinteza asociativă. Sub această numire înțelegem contopirea sau sinteza senzațiilor, din care rezultă reprezentațiunile noastre, de ex. senzațiunile vizuale despre un arbore se contopesc în conștiință și totalitatea lor constituie reprezentațiunea vizuală a arborelui; sau de ex. din contopirea mai multor sunete musicale armonice, rezultă un acord, șcl. Toate reprezentațiunile se nasc prin o astfel de contopire sau fusiune a senzațiilor simple.

Asimilațiunea reprezentațiilor. Acest fenomen are loc atunci, când prin o reprezentație nouă, ce intră în conștiință, se reproduce imediat una mai veche, așa că amândouă se împreună în o singură reprezentație simultană. De ex. ved în depărtare un obiect, ale cărui linii obscure fac să se reproducă în conștiința mea imagina altui obiect cunoscut, elementele ambelor imagini se contopesc înse în o nouă reprezentațiune, care e rezultatul asimilațiunii. Decorațiunile teatrale privite din depărtare, la lumina lămpelor, ni-se par a fi obiecte, de ex. case, arbori, șcl. reale. Când cetim o carte, nu observăm erorile de tipar din cauza asimilațiunii. Când ascultăm o prelegere, sunetele și cuvintele auzite defectuos le completăm prin asimilațiune.

Comparația asimilațiunii cu sinteza asociativă. Asimilațiunea samănă cu sinteza asociativă, căci, ca și la ea reprezentațiunile contopite nu se mai pot distinge ca separate; înse nota caracteristică a asimilațiunii constă în aceea, că elementele ei, sînt deja reprezentațiuni compuse.

Reprezentațiunea asimilantă și cea asimilată.

Ilusiunile.

Reprezentațiunea cea veche se numește reprezentațiune asimilantă, ear cea nouă, care se reproduce

și se contopește cu aceea, se zice reprezentațiune asimilată. O reprezentațiune determinată are putere asimilantă cu atât mai mare, cu cât, prin reproducție repetată, ea a ajuns de a se reinol mai ușor în conștiință. Reprezentația rezultată din asimilațiune nu este egală cu nici una din reprezentațiile sale componente, dar ea este similară cu fie-care din acestea. Tot prin asimilațiune se nasc și ilusiunile, când impresiunile primite dela atare obiect, produc în noi o reprezentație, ce nu corespunde cu realitatea de ex. când în amurgul serii ni se pare, că un trunchiu de arbore e o ființă vie, șcl. Și aci încorporăm în obiectele externe reprezentațiunile noastre reproduse. Toate procesele de asimilație sînt libere de influența voinței.

Complicațiunea reprezentațiilor. Așa se numește împreunarea reprezentațiilor *disparate*. De ex. ved o portocală, întâi imi fac reprezentație vizuală despre culoarea, forma, mărimea ei; apoi imi câștig reprezentație tactilă despre suprafața ei; în fine, imi mai pot face reprezentațiuni și despre greutatea, gustul șcl. aceleia; toate reprezentațiunile disparate se unesc în o complicațiune, care este *percepțiunea portocalei*. Ori-care din aceste elemente poate mijloci reproducerea a întregii complicațiuni, de ex. culoarea portocalei imi aduce aminte gustul sau și reprezentația ei complexă întregă, șcl. Reprezentațiunile diferitelor obiecte, ce compun mobilierul unei odăi, în diversele lor raporturi de spațiu, se asociază așa, încât aducându-ne aminte de una din ele, ne vin aminte, fără voie, toate celelalte, șcl.

Complicațiunea impresiunilor sensoriale cu mișcări determinate.

O formă foarte însemnată a complicațiunii se naște din asocierea impresiunilor sensoriale cu anumite mișcări de ale corpului. Aci reprezentațiunile sensoriale se împreună cu senzațiunile de mișcare și, prin acestea, cu mișcările corespunzătoare în o complicațiune, ale cărei elemente se reproduc una pe alta. De ex. diversele mișcări ale mușchilor feței, cari însoțesc durerea, bucuria, șcl. sînt asociate cu anumite reprezentațiuni, de cari nici nu se pot despărți. Pe astfel de asociațiuni se bazează și dezvoltarea limbajului mimic și fonetic. La cel din urmă reprezentațiunile se asociază cu senzațiunile de mișcare ale organelor vocei și cu impresiunile auditive și apoi cuvântul, ca un element al acestei complicațiuni, servește ca marca reprezentațiunii. Când învățăm a serie, imitând un model de caligrafie, facem anumite mișcări, și prin urmare stabilim o complicație între reprezentații vizuale și între anumite mișcări. Când soldații fac diferite exerciții după comandă, stabilesc asociațiuni între elemente auditive și mișcări, șcl. În toate aceste casuri elementul sensorial al complicațiunii face să se reproducă cel motor.

c) Asociațiunile succesive.

Definiția. Sub asociațiuni succesive înțelegem împreunări acelor reprezentațiuni, cari au urmat în conștiință *una după alta*, de ex. strofele unei poesii, acordurile unei melodii, episoadele unei călătorii, șcl. În seria de reprezentațiuni, formată prin asociațiune succesivă, fie-care reprezentațiune singulară își păstrează însușirile, pe cari le-a avut în stare izolată. Ori-care membru al încatenării asociative face să se

reproducă toate celelalte în ordine originală sau modificativă.

Comparația cu asociațiunile simultane. Pe când la asociațiunile simultane se contopesc unele cu altele reprezentațiunile, cari s'au aflat în conștiință de o dată, și încă așa, încât ele, mai mult ori puțin, se modifică unele pe altele; pe atunci la asociațiunile succesive, tocmai pentru-că reprezentațiunile sînt separate unele de altele în timp, ele nu se contopesc una în alta, nu se modifică, ci pestrându-și fie-care independența sa, formează toate la o altă o în catenare. Asociațiuni succesive se pot naște numai atunci, dacă reprezentațiunea primă dispăre din punctul de privire al conștiinței îndată ce intră altă reprezentațiune în acela, șcl.

(Va urma.)

Dr. P. Pipos.

Călindariul Indictului

șeu al anului bisericesc 1896 visect dela Domnul și
Mântuitorul nostru Iesus Christos,

Intocmit pe câte o săptămână cu indicațiuni tipiconale privitoare la slujbele dumnezeșci și cu alte însemnări folositoare creștinilor ortodocși.

Luna lui Noemvre (Brumariu)

are 30 de zile.

Săptămâna a 27-a după Rusalii. Glasul dominant 1.

Luni în 20. — Înainte praznuirea Intrării în biserică a Prea Sfintei Născătoarei de Dumneșeu. — Pomenirea prea cuv. părintelui nostru Grigorie Decapolitul; a celui dintru sfti păr. nostru Proclu archieppul Constantinopolei; a sftilor M-nici: Dasie din Rodostol, Nirsa eppul și Iosif ucenicul seu, Eustatie, Tespesiu, Anatolie și a sftului Teoctist Patriciu.

Tipic. Săvârșim slujba numai din Mineiu. La Vecernia cea de tôte zilele: Stihiri de sera gl 1 cu gl 4. Stihovna gl 4. Troparele gl 4. — La Utrenie: Sedelnele gl 4 și gl 8. Ps 50. Canónele gl 4, 8 și 1. (Sedelna gl 4.) Condace gl 3 și gl 4. Sfétalna și Stihovna gl 1. La Liturgie: Fericirile din canul înainte praznuirii pésna 3 și din al sftului pésna 6. — Ap. și Evangelia.

Notă: În România, la sfta Mănăstire Bistrița, unde se află întregi și nesticcate móștele sftului și prea cuv. păr. nostru Grigorie Decapolitul, — se săvârșese slujba acestui sft Grigorie împreună cu a înainte praznuirii după norma sftilor cu priveghiere și polileu — Alte însemnări: Avem lună plină ☺ la 7:29 ore diminșta.

*
Marți în 20. Intrarea în biserică a prea sfintei Stăpânei noastre Născătoarei de Ddșeu și pururea Fecióră Maria. (Pe slovenie: Vovedenie).

Tipic. La Vecernia cea mică (care se face numai acolo unde e patronul bisericeii): Stihiri de sera gl 1 cu gl 8. Stihovna gl 1. Tropariu gl 4. La Vecernia cea mare: Stihiri de sera gl 1 și gl 4 cu gl 8. Incungiuare, Prochimenul zilei și Paremiile: dela Eșire, dela a 3-ia carte a Imp. și dela pror. lui Iezehiel. Stihirile Litiei gl 1 și gl 4 cu gl 5. Stihovna gl 5 cu gl 6. — La Utrenie: Tropariul praznicului de 3-ori. Sedelnele gl 1 și gl 4. Polileul cu Mărimurile. (Sedelna gl 8). Antifon. Prochimen. Laudele mici. Evangelia dela Luca c. 1. Ps. 50, cu Stihirea Mărirei gl 2. Și-acum aceeași, apoi: „Miluesce-mă Ddșenle“ cu Stihirea gl 4. (Canónele gl 4 și gl 1). Catavasiile: „Christos se nașce...“, cu pripelele și Irmósele pesnei a-9-a. Sfétalna, Laudele mari gl 1 cu gl 2. Măritórea mare gl 2. — La Liturgie: Fericirile din Canon p. 3 și 6. — După Incungiuare Tropariul și Condacul gl 4. Apostolul dela Evrei, Evangelia dela Luca c. 10.

Notă. În ziua acestui praznic e deslegare de pesce. Praznuirea Intrării în Biserică ține 5 zile; la 25 Noemvre iésă praznicul.

Sinaxariu: Sântii și dreptii dumnezești părinți Ioachim și Ana neavënd prunci, s'au rugat lui Dumneșeu Stăpânului a tóte, se le dărniéscă un prunc, făgăduind, că de li-se va impli rugăminte, îl vor închina lui Dumneșeu. Deci născând Ana pre Maria, solitórea mântuirii neamului omenesc, la vėrstă de 3 ani au dus-o în biserică din Ierusalim, unde implinindu-și făgăduința, au fuchinat-o lui Dumneșeu, ér arhieroul Zaharia a luat-o și a condus-o în cele din lăuntru ale bisericeii, — în sfânta sfințelor (altariu). Aici în edificiul bisericeii a rėmas Prea sfânta Fecióră Maria 12 ani sub priveghierea feciórelor consacrate slujbelor dumnezești, ocupându-se cu lucrul de mână, cu cetirea scripturilor și cu rugăciunea, până la plinirea vremei intrupării Dlui și Mântuitorului nostru Iesus Christos, (până la Bunele-Vestiri).

*
Miercuri în 22. — Pomenirea sftilor apostoli din cei 70: Filimon, Archipp, Onisim, Marcu, Appolos și Apfia, ucenici fiind Apostolului Pavel; pomenirea sftei M-țe Cecilia, a M-nicilor Valerian, Tivurtie, Marcu, Stefan și a altui Marcu, a lui Procopie cel din Palestina și Menegiu nălbitoriu: a prea cuv. Ava, a sftilor Christofor și Eufemia, Talaleu și Antim, a lui Tadeu și a sftilor M-nici Agapion, Sisinie și Agapie.

Tipic: Fiind după praznuirea Intrării în Biserică, săvârșim slujba numai din Mineiu: Stihiri de sera gl 8, gl 2 cu gl 6. Stihovna gl 4 cu gl 2. Tropariul gl 3. — Sedelnele gl 1 și gl 4. Ps. 50. Canónele gl 1 (Sedelnele gl 8 cu gl 1) Condace gl 2 și gl 4. Cântăm și Măritórea Născătoarei: Ceea-ce ești mai einștită. Sfétalna. Laudele mari gl 4. Stihovna gl 2. La Lit. Ap. și Ev. sftilor.

*
Joi în 23. — Pomenirea celor dintru sfti păr. nostri Amfilochie epp. Iconiei, și Grigorie eppul Craganșilor; a păr. M-nic Sisinie, a sftului Ischirion eppul și Elen eppul.

Tipic: Fiind după praznuirea Intrării în Biserică, săvârșim slujbele numai din Mineiu: Stihiri de sera gl 4 și gl 8 cu gl 4. Stihovna gl 1 cu gl 5. Tropariu gl 4. — Sedelnele gl 1 și gl 4. Ps. 50. Canónele gl 8 (Sedelnele gl 4 cu gl 8) Condacele sftilor gl 4 și gl 2. Sfétalna. Stihovna gl 2. Ap. și Ev. sftilor.

*
Vineri în 24. — Pomenirea sftei Mare M-nițe a lui Christos și prea înțelėpta Ecatarina și a sftului Mare M-nic Mercurie; pomenirea sftilor 150 retori: a sftei M-nițe împărătese femeea lui Maxentie, a sftului Porfirie Stratilatul împreună cu 100 de slujitori; a cuv. păr. Petru sihastrul și a sftilor 670 Mucenici

Tipic: Fiind după praznuirea Intrării în Biserică, săvârșim tóte slujbele din Mineiu: Stihiri de sera gl 1 și gl 4 cu gl 2 și gl 8. Stihovna gl 1, cu gl 2 și gl 4. Tropariu gl 4. — Sedelnele gl 1 Ps. 50. (Canónele gl 8 Sedelne gl 8 cu gl 4). Catavasiile Nascerei Dlui. (Condace gl 3 și gl 2.) Sfétalna. Laudele mari gl 4 cu gl 2. Măritórea mare gl 2. — Ap. și Ev. sftilor.

Din Sinaxariu: Marea M-niță Ecatarina a fost din Alecsandria, fata unui basilic anume Consta. Ea era de o frumșete rară și deja la vėrsta de 18 ani s'a desėvėrșit în sciințele filosofice, în limba elină și latină, studiând „pre Homer și Virgiliu, pre Asclapiu, Ipocrat Galino doftorii, pre Aristotel și Platon filosófi, pre Ianiu și Iamvriu maghii, și pre Dionisiu și Sevilla, și invėțând tótă retorică și tot graiul limbilor, făcea de se mirau nu numai cei ce o vedeau ci și cei ce o aușiau de lauda și bune faptele ei.“ Dėnsa a convertit la Creștinism pe cei 150 retori

amintiți mai sus, și pentru mărturisirea în Christos i s'au tășet capul.

Sâmbătă în 25. — Eșirea praznicului Intrării în biserică a Născătoarei de Ddieu și pomenirea celui dintru sfti pâr. nostru Clement, eppul Romei și sftului sftitului M-nic Petru eppul Alecsandriei.

Tîpic: Fiind eșirea praznicului, imbinăm slujba praznicului cu a sfinților ȳilei: La Vecernie. Stihirile praznicului cu ale sftilor gl 2, Mărirea gl 6. Și-acum gl 8. Stihovna praznicului: Trop. sftului gl 4 cu Mărirea-Și acum al praznicului. — La Utrenia: Trop. praznicului și al sftului. Sedelnele prazu. Ps. 50. Catavasiile Născerei D-lui, cu irmoșele praznicului dela canonul pēsnei a 9-a (Condacul sft. gl 4.) Sfétilna prazu. cu a Sftului. Laudele mari gl 1 și gl 5, cu gl 2. Măritōrea mare gl 2. — Ap. și Evangelia praznicului.

Dumine-ă în 26, — a 27-a după Rusalii. — Pomenirea pre cuv. pâr. nostri Alipie stêlplnicul și Nicon ce-ȳie „pockiți-ve“ a pâr. nostri; Stilian Pamflagonul, Acachie, Iacov și Sil eppul Corintului.

Tîpic: Imbinăm slujba invierii cu a sftilor din Mineiu. — Glasul dominant 2. Catav. Născerei D-lui. — Evangelia inv. a 5-a. La Lit. Ap. și Evangelia Duminecei a 27-a — La Mineiu se află: Stihiri de sêra gl 1, gl 6. Troparele gl 1 și gl 8. — Canōnele gl 8. (Sedelna gl 8 cu gl 1) Condace gl 6 și gl 8. Sfétilna și Laudele mari gl 1 cu gl 6.

Alte însemnări: Sōrele resare la 7-45, ap. la 3-29. Diua a scădut în decursul sêptemănei cu 14 minute. — Catolicii sêrbéză artăȳi: Zămisl. Născătoarei de Ddieu.

Val. Magdu.

D I V E R S E.

* *Comisstiunea esmîsă* de venerabilele Consistorii eparchiale din Arad și Oradea-mare cu însărcinarea ca să studieze mijlōcele, prin cari s'ar potê desdauna pârîntii protopresviteri pentru tacsele, ce le încasau până acum pentru ședulele dela cununii s'a întrunit ieri în ședință sub presiul Pré Sfinției Sale, pârîntelui Episcop Ioan Meșian, și după un studiu amênunțit a desemnat mijlōcele, prin cari să fiă desdaunați pârîntii protopresviteri; și în curênd va face în acêstă privință propunere venerabilelor Consistorie, și venerabilului sinod eparchial.

* *Iubileul pârîntelui Hannia.* În 7 Novembre v. a. c. s'a sêrbat în Sibiiu jubileul Prea On. Domn Ioan Hannia director seminarial în pensiune din incidentul retragerii sale, în viața privată după un serviciu de 50 de ani pe terenul bisericesc și școlar. Acêstă sêrbare a fost imposantă. Au luat parte nu numai inteligența din Sibiiu, ci și peste 50 preoți, un număr însemnat de învățatori și popor de prin comunele învecinate. Diminêța s'a celebrat s. liturgie după care a urmat prezentarea deputațiunilor, cari au mers să felicite pe iubilar. Intâi s'a prezentat corpul profesoral din seminar sub conducerea dir. sem. Dr. R. Roșca, apoi Consistoriul archidiececan în corpore sub conducerea pârîntelui archimandrit și vicar archiepiscop. Dr. Ilarion Pușcariu; deputațiunea seminaristilor și a societății „Andrei Șaguna.“ Urmă apoi marea deputațiune a celor esteri, peste 150 persōne, în numele cărora vorbi protopopul Galacteon

Șagău din Reghin; deputațiunea clerului și poporului din tractul Soliștei, al caruia protopop a fost iubilarul timp îndelungat, apoi corpul învățatoresc dela șcōla civilă de fete a Asociațiunei etc. Sara s'a dat în onōrea iubilarului banchet. Primul toast l-a ridicat pârîntele archimandrit Pușcariu, arêtând meritele iubilarului pe terenul bisericesc și școlar; ér D-nul P. Cosma în toastrul al II-lea, a înșirat meritele iubilarului pentru înființarea „Albinei“, din care au rêsărit cele 49 institute de credit românești. S'au cetit apoi 51 telegrame și 12 scrisori de felicitare sosite la adresa iubilarului între cari o scrisōre dela Esce-lenția Sa I. P. S. D. archiepiscop și metropolit Miron Romanul, și o telegramă dela Prea Sântia Sa Domnul Episcop Ioan Meșian. — Dorim venerabilului iubilar încă mulți fericiți ani.

* *Bibliografie.* În colecțiunea Șaraga va apăre ediție populară a monumentalei opere „Istoria Românilor“ de A. D. Xenopol, în 12 volume à un leu volumul; în total 12 lei.

Volumul prim sê va pune sub presă la 1 Dec. 1895, și vor apăre succesiv în interval de un an de ȳile, tōte 12 volumele.

Abonamentele sê pot face direct la librăria Frații Șaraga în Iași trimetându-sê prin mandat poștal suma de 12 lei, sau sê potê face abonamentul și comanda prin ori-care librărie.

* *Cultura albinelor în Europa.* În Austro-Ungaria sunt 1,550,000, stupini, în Germania 1-450,000. în Francia 950,000, în Holanda 24,000, în Belgia 200,000, în Rusia 110,000, în Danemarca 90,000, în Grecia 30,000 de stupini.

* *Bibliografie.* A apărut: „Lucrul manual educativ.“ Cursuri extraordinare ținute de Georgiu Moian prof. la șcōla normală de institutori din București. Prețul 1 leu.

† *Necrolog.* Venerabilul confrate Georgiu Șerban paroh în Nădlac a rēposat în 20 Noembre a. c. în etate de 87 ani. Rēmășițele pămêntești au fost așezate spre vecinică odihnă în 22 Nov. cu solemnitatea cuvenită. Pe rēposatul îl jeleșce: Mîaiu Șerban jude la tribunalul reg. în Segedin. Georgiu Șerban avocat. Alecsandru Șerban, cand. de preot, Elena Șerban mătîtată Lucuța. Alecsandra Șerban, mărîtată Căpitan. Ioan Lucuța preot în Cernethaz, Ioan Căpitan cand. de preot. Iustina Roman. Iulian Horvat. Rozalia Popoviciu. — Fie-i țerina ușōră și memoria binecuvêntată.

* *La ce vêrstă au murit astronomii cei mai însemnați.* Thomas Morus ȳise odată: Mijlocul cel mai bun de a-ți prelungi ȳilele vieții tale este de a răpi nopții câte-va cēsuri. Dar aceste cēsuri trebue să le întrebunțezi spre scopuri bune, nu să le petreci în chefuri și petreceri, cum fac mai ales tinerii, căci în casul acesta insomnia aduce mai multă stricăciune decăt folos. O dovadă despre cele spuse de Morus sunt astronomii, cari în general sunt sântoși și ajung etatea cea mai înaintată, deși nopți întregi le petrec în insomnia. — Galileu a murit în etate de 87 de ani, Helvetius de 76, Ce-

pernicus de 70, Flamsteed, în ciuda unui corp sdruncinat și unei activități uriașe, a trăit 73 ani, Bradley 70, Moskelyne 79, Herschel cel bătrân 84. Aceste sunt numai câte-va cazuri din multe alte.

* *Cultura grâului în Argentina.* — Din toate țările lumii Republica Argentina este cea mai favorabilă pentru cultura grâului.

Acum 15 ani întinderea cultivată cu grâu în Argentina, număra abia 72.842 hectare. La această epecă, țara de care vorbim se găsea obligată să impórte 171.000 tone de cereale.

Actualmente întinderea cultivată nu e mai mică de 6 milioane hectare.

Asupra unui total de 314 milioane hectare sunt peste 67 milioane hectare proprii pentru cultura grâului. De o cam dată nu sunt de cât 6 milioane hectare utilizate de agricultură, aceea-ce mai lasă însă o imensă întindere de teren de exploatat.

* *Stația învățătorască e vacantă în Spata,* prin concurs n'a capetat recurinte, deci învățătorii disponibili precum și preparanții absoluți sunt avertați prin această a se adresa la concernintele protopresviter Voicu Hamsea, carele e încredințat a face substituire provisoră.

Concurs.

Pentru deplinirea parohiei vacante de classa a III-a din **Monerău**, comitatul Aradului, protopresviteratul B-Ineu, se escrie concurs cu termin de alegere de **30 de zile** dela prima publicare.

Venitele sunt: 1) $\frac{1}{2}$ sesiune pământ arătoriu estimată la 192 fl.; 2) Din botezuri 10 fl.; 3) Din cununii 27 fl.; 4) Din îngropăciuni 60 fl.; 5) Cuartir liber cu grădină de îngrijirea și susținerea căruia se va îngriji alesul preot estimat la 50 fl.; 6) Birul dela 100 Nre case câte una vică 100 fl.; 7) Alte venit sigur 20 fl.

Cei ce doresc să recurgă la acesta parohie se avisază ca recursurile lor ajustate cu toate documintele și adresate com. par. din Monerău, se le trimită Prea On. Domn protopresviter în Boros-Jenő, până în presera expirării celor 30 de zile, având recurenții a se presenta în Sânta biserică din loc pentru a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Monerău, 15/27 Noemvre 1895.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: IOAN CORNEA, m. p. protop.

—□—

Pentru ocuparea postului învățătoresc a școlii nou înființate în **B.-Comloș**, cu termin de alegere pe **26 Noemvre st. v. a. c.** se escrie concurs.

Emolumintele: 1) în bani 350 fl. v. a.; 2) locuință cu două chilii, tindă, cameră și staul, împreună cu jumătate grădină cu pomi și vie; 3) 3 stângini paie.

Dela recurenți se pretinde — pe lângă calificațiunea prescrisă de legile în vigóre — se posadă și documente de cunoștința notelor, fiind obligat a întemeia și conduce chor de băieți, carele va avea să cânte în Dumineci și sârbători. Pentru conducerea chorului de băieți deja esistent, i-se pune în prospect onorariu special.

Având alesul a conduce și strana dréptă, are a-se presenta în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare.

Recursurile adresate comitetului parochial, se se tri-

mită Prea On. Domn protopresbiter și inspector școlar Paul Miulescu în Nagy B.-Komlos.

Alesul va avea să instrueze două clase inferioare, cari i-se vor designa de autoritățile locale.

B.-Comloș, din ședința comitetului parochial gr. or. rom. ținută la 5/17 Novembre 1895.

Iuliu Vuia, m. p. Vichentie Groșoreanu, m. p.
notariu. președinte.

În conțelegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. protopresbiter, inspector de școle.

—□—

De după înalta ordinațiune a Ven. Consistoriu d-to 21 Iuniu (3 Iuliu) a. c. Nr. 3605, se escrie concurs pentru vacanta parohia de cl. II. din **Erdeișiu**, (Erdőhegy), com. Aradului protopresbiteratul Chișineului, cu termin de alegere pe **6/18 Decembre a. c.**

Venitele sunt: a) 28 jugere catastrale pământ arătoriu, cari după detragerea contribuției dau un venit anual de 340 fl.; b) competență de pășune după acest pământ pe an 68 fl.; c) o viă și două parcele de pământ (numite „cucerisçe” și „toldășiu”), dau un venit anual de 30 fl.; d) casa parochială cu intravilan 120 fl.; e) birul și venitele stolari pe an 110 fl. în calcul minimal.

Preotul alegând va avé singur a îngrijii de ținerea în ordine a casei parochiali, și a face reparaturile curente pe spesele sale; asemenea va suporta contribuțiunea și spesele Crișului din al său.

Recursurile ajustate conform Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parochial din Erdeișiu, se se tramită la subscrisul protopresbiter în Kis-Jenő, până în presera alegerii. Recurenții au să se presenteze în s. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cele rituali și oratoriă.

Din ședința comitetului parochial, ținută în Erdeișiu, la 8/20 Octobre 1895.

Ioan Nica, m. p.

Ioan Dascal, m. p.

președinte.

notariu.

În conțelegere cu: Dr. IOAN TRAILESCU, protopresbiter.

—□—

Pentru stațiunea învățătorască dela școla mixtă gr. ort. nou înființată din comuna **Măderat**, înșpectoratul Șiria, se escrie concurs cu termin de alegere pe **6/18 Decembre a. c.**

Emolumintele sunt: 1) Salariu în bani 300 fl., 2) pentru locuință și până ce comuna'l va da în natură 24 fl., 3) în spesele de conferință 10 fl., 4) venitul cantoral dela morți dintr'o parohie; 5) de încălzirea și cărășirea salei de învățământ se va îngriji comună bisericască.

Se notifică că în acesta școla se vor iustrua numai clasele I. și II-a de baiași și fete.

Competenții au să înainteze recursurile lor ajustate conform stat. organic, Preonorat. D. protopop Georgiu Popovici în Șiria (Világos) până la 5/17 Decembre a. c., având nainte de alegere a se presenta în vre-o Duminecă său sârbătoare în s-ta biserică, pentru a-și arăta în cânt și tipic. Acei recurenți cari vor fi apti pentru a înființa și conduce corul vocălor vor fi preferiți și rebonificați cu $\frac{1}{2}$ jugher pământ arătoriu de classa primă.

Măderat, la 24 Septembrie (6 Octombre) 1895.

Comitetul parochial.

Ioan Morariu, m. p.

Petru Vancu, m. p.

preot. preș. comit.

înv. not. comit.

În conțelegere cu: GEORGIU POPOVICIU, m. p. protopresviter inspect.